

Eesti Pakendiringlus

OÜ Eesti Pakendiringlus

2019. aasta tegevusaruanne

www.pakendiringlus.ee

Sisukord

1. Sissejuhatus	3
2. Tekkekohal ning avaliku konteinervõrgustiku kaudu kogutud pakendijäätmed	4
3. Avalike kogumiskohtade tihedus	6
4. Taaskasutuse teenustasud ja pakendimaterjali kokkuostuhinna muutused	8
5. Teavitustegevused ja selle maksumus	9

1. Sissejuhatus

OÜ Eesti Pakendiringlus Eesti on suurima pakendijäätmete kogumismahu ja kliendibaasiga pakendijäätmete taaskasutusorganisatsioon.

Läbi tegevusajaloo on pakendiettevõtetega sõlmitud üle 3900 lepingut. Erinevatel põhjustel (muudatused seadusandluses, majandustegevuse lõpetamine, tegevuse ümberkujundamine) on aruandeid esitanud ettevõtete arv väiksem – 2019. aastal esitas aruandeid 1924 ettevõtet. Käive oli 2019. aastal 6,078 mln eurot.

2. Tekkekohal ning avaliku konteinervõrgustiku kaudu kogutud pakendijäätmed

2019. aastal deklareeriti OÜ Eesti Pakendiringlusele kokku ligi 74 980 tonni turule toodud kogumisele ning taaskasutamisele kuuluvaid pakendeid. Siinkohal tuleb arvestada, et kuna mitmed pakendiettevõtted alles lõpetavad oma pakendiauditeid, siis võivad audiitorite soovitude kohaselt nii mõnegi ettevõtte lõplikud pakendiandmed muutuda.

Võrdluseks olgu toodud, et 2018. aastal deklareeriti 72 770 tonni, 2017. aastal deklareeriti kokku ligi 71 300 tonni turule lastud pakendeid, 2016. aastal 72 000 tonni ning 2015. aastal 67 500 tonni pakendeid.

OÜ Eesti Pakendiringlus kogus ja taaskasutas 2019. aastal kokku ligi 48 415 tonni pakendijäätmeid. Täpsemalt on deklareeritud ja taaskasutatud materjali jaotus toodud joonisel 1.

Joonis 1. Deklareeritud ja taaskasutatud pakendikogused

Kuigi Pakendiseaduse § 17⁴ lg 2 p 1 näeb ette, et taaskasutusorganisatsioon peab andma ülevaate tekkekohal kogutud ning avaliku konteinervõrgustiku kaudu kogutud ja taaskasutatud pakendijäätmete kohta jäätmekäitleja kaupa, siis tegelikkuses on selliseid andmeid väga täpselt keeruline välja tuua, sest üks ja sama jäätmekäitlusettevõtja tühjendab ühel kogumisringil erinevate taaskasutusorganisatsioonide ning ka kolmandate isikute kogumiskonteinereid. Samuti võib juhtuda, et sama kogumisringiga tühjendatakse nii tekkekohalt kui ka avalikust konteinervõrgustikust pärit kogumiskonteinereid.

Esitame tabelis 1 hinnangulised andmed tekkekohal ning avalikust konteinervõrgustikust pärinevate pakendijäätmete kohta.

Tabel 1. Tekkekohal ning avalikust konteinervõrgust kaudu kogutud pakendijäätmed

Pakendimaterjali liik	Tekkekohal kogutud (t)	Avaliku konteinervõrgustiku kaudu kogutud (t)	Jäätmekäitleja
Klaas		11 296	AS Eesti Keskkonnateenused
Puit	9 850		Woodexpo OÜ, MetroSystem OÜ, Infokaitse OÜ, Ragn-Sells AS, AS Eesti Keskkonnateenused, Saint-Gobain Glass Estonia SE
Papp ja paber	3 160	14 724	AS Väätsa Prügila, AS Eesti Keskkonnateenused, Eesti Vanapaber OÜ, Infokaitse OÜ, OÜ Paikre, Vaitorg OÜ, Ragn-Sells AS
Metall	559	998	AS Eesti Keskkonnateenused

Plast ja kile	5 346	2 482	Infokaite OÜ, Jäätmete sorteerimiskeskus OÜ, AS Eesti Keskkonnateenused, JSK Ida OÜ, Ragn-Sells AS, Vaitorg OÜ
---------------	-------	-------	---

3. Kogumiskohtade tihedus

OÜ Eesti Pakendiringluse avalike pakendikonteinerite kogumisvõrk ulatus kõikidesse omavalitsustesse juba aastal 2006. Seoses Eestis toimunud haldusreformiga on tulnud mitmete kohaliku omavalistuse koostöölepinguid aga täiendada või uuesti sõlmida, see tegevus jätkub veel 2020. aastal. Kokku oli 2019. aasta lõpuks oli üle Eesti kasutatava kogumisvõrgustiku suuruseks ligi 2150 pakendijäätmete kogumisvahendit.

Täiendavalt on antud korteriühistutele tasuta kasutamiseks üle 300 pakendikonteineri, kuid neid ei ole arvestatud avalikuks kasutamiseks mõeldud kogumisvõrgustikus, kuna mõeldud ainult ühistu elanikele, kes vastutavad ka konteineri sisu vastavust sorteerimisjuhendile.

2019. aastal algatas Keskkonnainspeksioon Pakendiringluse suhtes haldusmenetluse, kuna üle Eesti on palju omavalitsusi, kus ei ole seadusest sätestatud miinimum pakendipunktide arv täidetud. Sellega seoses oleme 2019. aasta jooksul saanud omavalitsustes juurde kohti ca 100 tk ning 2020. aastal on plaanis paigaldada uusi konteinereid juurde üle 500 tk. Samuti arendame edasi ka kohtkogumist.

Avalike pakendikonteinerid omavalitsuste kaupa on toodud aruande lisa 1.

Probleemina tuleks välja tuua see, et pakendikonteinerisse tuuakse palju biojätmetega määrdund pakendeid, mis määrivad ka teisi pakendeid ning seetõttu saab ringlusse suunata oluliselt vähem materjali. Tuuakse palju ka muid mittesobivaid jäätmeid ning kleebised selle kohta, mida konteinerisse panna ei tohi, ei ole kahjuks aidanud. Äärmise abinõuna, kui pakendipunkt pikema aja jooksul väga risustatuks osutub, oleme kasutanud teisaldust teise asukohta (nt avalikkumasse ja käidavamasse asukohta).

Ent pakendikonteinerid võivad ka siis ületäituda ning saades infot mõne pakendipunkti kohta, kus esineb sagedasti ületäitumist, siis kas lisame sinna konteineri või saame muuta graafikut. Paraku on tihti juhuseid, kus pakendipunktid täituvad ebaühtlase ajaga – sellisel juhul tellime lisatühjenduse vedajalt, kes saab kõige kiiremini reageerida ehk pakendikonteineri tühjenduse teha. Nagu varem välja toodud, siis 2020. aastal lisandub suur hulk lisakonteinereid, seetõttu tuleb üle vaadata ning tõhustada kogu avalikuks kasutamiseks mõeldud konteinerpargi logistika.

Palju parem on olukord pakendikoti või korteriühistute juurest konteineriga kogumisel, kus pakendijäätmete üleandjal on vastutus sisu eest. Trahvina mõjuv tühisõidu arve, kui jäätmekäitleja ei ole saanud kavandatud ajal jäätmeid kliendi juurest n-ö peale võtta, on kindlasti abiks, et üleantavad pakendid oleks korralikult sorteeritud ega sisaldaks biojätmeid.

Koostöös Kuhuviaa.ee-ga (SA Things) on uuenenud veebilehel www.pakendiringlus.ee kaardirakendusena üle Eesti asuvatest pakendikonteineritest ülevaade. Andmeid täiendatakse jooksvalt.

Pilt 1. Kaardirakenduse kujutis veebilehelt www.pakendiringlus.ee

4. Taaskasutuse teenustasud ja pakendimaterjali kokkuostuhinna muutused

Taaskasutuse teenuse hinnad muutusid 2019. aastal, kuna kõik sisendhinnad teenuste osutamiseks on muutunud kõrgemaks. Hinnatõus on planeeritud ka 2020. aastasse ning kahe aasta peale tuleb hinnatõusuks ca 5%. Pakendijäätmete kogumise ja taaskasutamise teenustasud kogutud ja taaskasutatud pakendimassi tonni kohta on toodud alljärgnevas tabelis.

Tabel 2. Pakendijäätmete kogumise ja taaskasutamise teenustasud (2019)

Müügi- ja rühmapakendid	
Klaas ja keraamika	105.00 €/t
Paber ja kartong	108.00 €/t
Plast	420.00 €/t
Metall	262.00 €/t
Puit	42.00 €/t
Muu materjal	420.00 €/t
Joogikartong	108.00 €/t
Veo- ja rühmapakendid	
Paber ja kartong	95.00 €/t
Plast	112.00 €/t
Metall	131.00 €/t
Puit	42.00 €/t

Taaskasutusorganisatsioon ise ei ole olnud üheski käitlusetapis jäätmete omanikuks. OÜ Eesti Pakendiringlus kogumisvõrgu kaudu kogutud ja taaskasutusse suunatud pakendijäätmed on müünud edasi vastav jäätmekäitleja ning seega puudub OÜ-l Eesti Pakendiringlus täpne ülevaade hindadest, millega jäätmekäitlustevõtted neid materjale kodumaistele või välismaistele ümbertöötlejatele edasi müüvad. Samuti puudub meil ülevaade muutustest kokkuostuhindades.

5. Teavitustegevus

Vastavalt pakendiseaduse § 17⁴ lõikele 5 peab keskkonnaministri poolt akrediteeritud taaskasutusorganisatsioon tegema teavitustööd pakendijäätmete taaskasutamisest minimaalselt mahus 1% kalendriaasta käibest.

OÜ Eesti Pakendiringlus aastakäive 2019. aastal oli 6,078 mln eurot ning teavituskulude minimaalne summa peaks olema 0,06 mln eurot. Teavitusele kulus Pakendiringlusel 0,061 mln eurot. Siinkohal ei ole arvestatud teavitustegevusega tegelenud töötajate töötasusid.

2018. aastal sai valmis Pakendiringluse uus veebileht ning 2019. aastal sai seda veel täiendatud – lisatud on mitmeid uusi funktsioone, mis kõik peaks aitama leida elanikel paremini infot nii taaskasutamise kui ka pakendite ära andmise puhul. Lisatud on ka inglise- ja venekeelne sisu (st info on kättesaadav kolmes keeles). Kasutame kindlasti ka 2020. aastal uuringuid ning analüüse nii äriettevõtete, eraisikute kui ka omavalitsuste soovidest ja vajadustest, leidmaks neile vajaminevat infot Pakendiringluse kodulehelt ning täiendame siis ka vastavalt kodulehe funktsionaalsust.

Nagu öeldud, jätkus ka koostöö Kuhuviaa.ee-ga, millesse on kaasatud ka teised TKOd. Teavituskooostööd tegime koostöös MTÜ Eesti Elektroonikaromuga ning ka Tootjavastutusorganisatsioon OÜga, nt just Kuressaare linnas üldise pakendite kogumislahenduse muutuse raames. Jätkasime tavapäraseks saanud teavitustegevusi erinevatel pere-, väli- ja spordiüritustel, mis hõlmas ka suurema osa meie teavitustegevusest. Sealhulgas ka radio- ja teleintervjuud, päevakajaline meedia jmt.

Pilt 2. Väljapanek väliüritusel (ILandSound 2019, Saaremaa)

Aastal 2019 alustasime sorteerimise propageerimist ka Linna Ekraanid OÜ välimeediapindadel. Selle jaoks toodetud videod on leitavad Pakendiringluse Youtube kanalis:

https://www.youtube.com/channel/UChx2abj65cZl8JhaNAasw?view_as=subscriber

Sealt leiab ka saatelõigud saatesarjast Jälg, kus Pakendiringluse toel tehti kolme erinevasse saatesse huvitavaid ja hariduslikke saatelõike.

Kuvatõmmis 1. Saatesari Jälg

Tegime koostööd ka Korvpalli Liiduga ning propageerisime pakendite sorteerimist erinevatel korvpalli mängudel, kus jooksid väljakuüres ning suurel ekraanil sorteerimist propageerivad videod (video nähtav Youtube kanalis).

Kuvatõmmis 2. Klipp „Viska õigesse korvi!“

2019. aastal alustasime ka Pakendiringluse Facebooki lehe aktiivsema haldusega. Selle kaudu loodame jõuda keskkonnaalaste teemadega suurema hulga inimesteni ja mõjutada nende käitumist tulevikus pakendite sorteerimisel.

Jätkus koostöös Viljandis tegutseva MTÜga Töötoad „Kotiprojekti“ tekstiiljäätmest poekottide tootmise ja levitamise kampaania. Poekottide tootjateks on vähenenud töövõimega inimesed ning kottide müügist saadud tulu läks täies mahus õmblejatele. Poekotid on soovijatele saadaval üle kogu Eesti.

Mõni aasta tagasi alustatud kooliprojekti „Sorteerides annad pakendile uue elu“, mille raames saadeti koolidele eluline füüsiliste näidistega õppekomplekt, mis selgitab väga lihtsalt, mis saab meie ümber tekkivatest igapäevastest jäätmetest edasi, tegevus jätkus ka 2019. aastal. Õppekomplekti said soovi korral ka noortekeskused, loodusmajad ja huviringid. Huvi õppekomplektide vastu on olnud suur, mitmed koolid on avaldanud soovi oma koolis (pakendi)jäätmete sorteerimine ka igapäevaellu rakendada.

Jät kub koostöö MTÜga Topsiring, kellega koos juurutasime pakendijäätmest vaba värskendavate jookide tarbimist erinevatel ning järjest populaarsemaks muutuvatel üritustel. Personaalne lähenemine on olnud alati üks parimaid teavitusi, kuna siis on võimalik kõige paremini inimeste teadlikkust tõsta, sest enamasti on sorteerimine kinni, kas mingites müütides või ei ole selle vajalikkuses lõpuni veendunud.